

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 09.06.2021 г.

Постъпило е искане от Ралица Негенцова – председател на Висшия адвокатски съвет, която на основание чл. 125 ЗСВ е предложила на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС да постанови тълкувателно решение, поради съществуваща противоречива съдебна практика по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. първо от ЗСВ по следните въпроси:

- Какъв е обхватът на съдебната проверка по реда на чл. 463 ГПК относно законосъобразността на оспорваното разпределение — ограничен ли е съдът от оплакванията в жалбата или може служебно да провери законосъобразността на обжалваното разпределение?

- Какви са правомощията на съда след отмяна на обжалвано пред него разпределение, изготвено от СИ, респ. след отмяна на решение на окръжния съд, с което се потвърждава оспореното разпределение - да реши въпроса по същество, като сам извърши ново разпределение, или да върне делото на СИ, респ. на окръжния съд за извършване на ново разпределение?

- Ползват ли се с привилегиата по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД длъжимите, но незаплатени авансово от вискателя такси по изпълнителното производство?

- Представлява ли таксата „битови отпадъци" привилегировано вземане по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД?

По първия формулиран въпрос:

Според преобладаващата част от съдебната практика в производството по чл. 463 ГПК съдът не е ограничен от оплакванията в жалбата, а служебно проверява законосъобразността на разпределението, тъй като и правилата за привилегиите (чл. 136 ЗЗД) са императивни (така Решение № 271/29.01.2020 г. на САС по в.гр.д.№ 296/2020 г., Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д. № 124/2019 г., Решение № 2856/19.12.2019 г. на САС по в.ч.гр.д. № 5021/2019 г., Решение № 122/05.07.2017 г. на ПАС по в.гр.д.М 376/2017 г., Решение № 177/03.10.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 523/2017 г.). В някои съдебни решения се уточнява, че служебно се следи за прилагането на чл. 136, чл. 458 и чл. 459 от ГПК (така Решение № 44/02.02.2018 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 35/2018 г.).

Според застъпниците на второто становище съдът в производството по чл. 463 ГПК действа като контролно-отменителна инстанция - т.е. извършва проверка и се произнася по законосъобразността на обжалваното действие на ЧСИ само по изричните доводи, наведени в жалбите, сезиращи съда (така Решение № 1180/29.06.2018 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 807/2018 г., Решение № 1460/15.03.2017 г. на ОС-Благоевград по в.ч.гр.д.№ 121/2017 г., Решение № 1832/30.04.2015 г. на ОС-Благоевград по в.гр.д.№ 313/2015 г., Решение №

5465/21.07.2017 г. на СГС по в.гр.д.№ 5566/2017 г., Решение № 7027/08.09.2016 г. на СГС по в.гр.д.№ 9881/2016 г., Решение № 19527/22.12.2014 г. на СГС по в.гр.д.№ 15276/2014 г., Решение № 722/15.04.2015 г. на ОС-Варна по в.гр.д.№ 511/2015 г.) и др.

По втория формулиран въпрос:

Според едното становище при обжалване на разпределение и отмяна на обжалвания акт съдът сам решава въпроса по делото, като разполага с правомощия при установена неправилност да изготви ново разпределение (така следните решения на апелативни съдилища: Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г., Решение № 225/23.01.2020 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 66/2020 г., Решение № 2192/27.09.2019 г. на САС по в.гр.д.№ 4202/2019 г., Решение № 81/10.03.2020 г. на Апелативен съд-Велико Търново по в.гр.д.№ 51/2020 г., Решение № 128/19.11.2019 г. на Апелативен съд-Варна по в.ч.гр.д.№ 526/2019 г., Решение № 839/21.04.2020 г. на САС по в.гр.д.№ 297/2020 г., Решение № 2856/19.12.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 5021/2019 г., Решение № 72/12.03.2010 г. на Апелативен съд - Велико Търново по в.ч.гр.д.№ 101/2010 г., Решение № 2355/29.10.2019 г. на САС по в.гр.д.№ 4889/2019 г.; така и следните решения на окръжни съдилища: Решение № 1460/15.03.2017 г. на ОС-Благоевград по в.ч.гр.д.№ 121/2017 г., Решение № 1971/18.03.2019 г. на СГС по в.гр.д.№ 15937/2018 г., Решение № 62/18.02.2019 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 44/2019 г., Решение № 50/11.02.2019 г. на ОС-София по в.гр.д.№ 21/2019 г., Решение № 5465/21.07.2017 г. на СГС по в.гр.д.№ 5566/2017 г.).

Според другото становище в практиката при установена незаконосъобразност на изготвеното от съдебния изпълнител разпределение то следва да бъде отменено изцяло и делото да бъде върнато на СИ за извършване на ново разпределение при съобразяване на дадените от съда задължителни указания (така следните решения на апелативни съдилища: Решение № 122/05.07.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 376/2017 г., Решение № 186/13.11.2019 г. на ПАС по в.гр.д.№ 350/2019 г., Решение № 205/05.12.2019 г. на ПАС по в.гр.д.№ 561/2019 г., Решение № 14/17.02.2020 г. на ПАС по в.гр.д.М 38/2020 г., Решение № 2/10.01.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 711/2016 г., Решение № 290/21.04.2020 г. на Апелативен съд-Бургас по в.ч.гр.д.№ 98/2020 г.; така следните решения на окръжни съдилища: Решение № 65/21.02.2018 г. на ОС-Стара Загора по в.гр.д.№ 1498/2017 г., Решение № 323/23.11.2018 г. на ОС-Сливен по в.гр.д.№ 519/2018 г., Решение № 482/26.11.2018 г. на ОС-Русе по в.гр.д.№ 730/2018 г., Решение № 44/02.02.2018 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 35/2018 г., Решение № 211/06.12.2017 г. на ОС-Шумен по в.гр.д.№ 177/2017 г., Решение № 214/07.12.2017 г. на ОС-Шумен по в.гр.д.№ 303/2017 г.).

По третия формулиран въпрос:

Според първото становище длъжимите, но незаплатени авансово от взискателя такси, не представляват разноски, сторени от взискател, които да се ползват с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД (така следните актове на

апелативни съдилища: Решение № 136/03.08.2016 г. на Апелативен съд-Варна по в.ч.гр.д. № 396/2016 г., Определение № 115/17.04.2018 г. на Апелативен съд-Бургас по в.ч.гр.д. № 91/2018 г.; така и следните решения на окръжни съдилища: Решение № 245/16.11.2018 г. на ОС-Ловеч по в.гр.д.№ 488/2018 г., Решение № 1180/29.06.2018 г. на ОС-Бургас по в.гр.д № 807/2018 г., Решение № 961/23.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д № 1672/2017 г.).

Според другото становище начислените и неплатени авансови такси се включват в т. 1 на чл. 136, ал. 1 ЗЗД - разноси по изпълнението, с оглед разпоредбата на чл. 79, ал. 2 ГПК, съгласно която когато таксите по изпълнението не са внесени от взискателя, се събират от длъжника (така следните решения на апелативни съдилища: Решение № 156/14.07.2017 г. на Апелативен съд-Велико Търново по в.гр.д № 296/2017 г., Решение № 56/24.03.2016 г. на ПАС по в.гр.д № 83/2016 г., Решение № 142/14.07.2016 г. на ПАС по в.гр.д № 408/2016 г., Решение № 281/17.12.2018 г. на Апелативен съд-Велико Търново по в.гр.д № 493/2018 г., Решение № 8 от 29.01.2014 г. на ВнаС по е. ч. гр. д. № 30/2014 г., така и следните решения на окръжни съдилища: Решение № 6040/12.07.2016 г. на СГС по в.гр.д № 6226/2016 г., Решение № 86 от 15.04.2016 г. на ОС - Кюстендил по в. гр. д. № 133/2016 г., Решение № 85 от 29.03.2017 г. на ОС-Добрич по в. гр. д. № 6/2017 г., Решение № 1029 от 8.06.2018 г. на ОС - Варна по в. гр. д. № 1490/2017 г., Решение № 2149 от 3.05.2018 г. на ОС - Благоевград по в. ч. гр. д. № 343/2018 г.).

По четвъртия формулиран въпрос:

По този въпрос е налице противоречива практика както на апелативните, така и на окръжните съдилища.

Според първото становище вземането за неплатена такса "битови отпадъци" не представлява привилегировано вземане по чл. 136, ал. 1, т. 2 от ЗЗД. Този извод се извежда от естеството на привилегиите, съответната на него невъзможност установяващите ги норми да се тълкуват разширително и характера на вземането за такса за битови отпадъци.

Решение № 8/26.01.2015 г. на ПАС по в.гр.д.№ 29/2015 г., Решение № 16/14.02.2020 г. на ВнаС по в.ч.гр.д.№ 61/2020 г., Решение № 58/02.04.2015 г. на ПАС по в.гр.д № 140/2015 г., Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д. № 124/2019 г., Решение № 286/17.02.2015 г. на САС по в.гр.д № 570/2015 г., Решение № 1213/12.06.2014 г. на САС по в.гр.д № 1802/2014 г., Решение № 2216/07.10.2019 г. на САС по в.ч.гр.д № 4707/2019 г., Решение № 2549/06.12.2017 г. на САС по в.гр.д № 6137/2017 г., Решение № 810/09.04.2019 г. на САС по ч.гр.д № 653/2019 г., Решение № 1577/16.07.2012 г. на САС по ч.гр.д.№ 2142/2012 г., така и следните решения на окръжни съдилища: Решение № 689/07.07.2016 г. на ОС-Бургас по в.гр.д № 1105/2016 г., Решение № 6275/21.09.2012 г. на СГС по в.гр.д.№ 2087/2012 г., Решение от 05.10.2017г. на ОС-Бургас по в.гр.д № 829/2017г., Решение от 07.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 1546/2017 г.).

Според второто становище вземането на общината за такса „битови отпадъци" представлява привилегировано вземане по смисъла на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД (така следните актове на апелативни съдилища: Решение № 290/21.04.2020 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 98/2020 г., Решение № 25/22.01.2018 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 408/2017 г., Определение № 151/20.04.2017 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 111/2017 г., Решение № 206/27.06.2014 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 186/2014 г., Решение № 440/28.11.2013 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 332/2013 г., Решение № 253/29.07.2015 г. на БАС по в.ч.гр.д. № 213/2015 г., Решение № 89/08.05.2012 г. на ВНАС по в.ч.гр.д.№ 223/2012 г., Решение № 1082/27.07.2009 г. на САС по гр.д.№ 1447/2009 г., Решение № 487/04.03.2013 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 778/2013 г., така и следните решения на окръжни съдилища: Решение № 39/19.02.2019 г. на ОС-Враца по в.гр.д.№ 40/2019 г., Решение № 210/18.03.2019 г. на ОС-Бургас по в.гр.д. № 152/2019 г., Решение № 528/25.05.2016 г. на ОС-Бургас по в.гр.д. № 777/2016 г., Решение № 611/14.07.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д. № 788/2017 г., Решение № 976/29.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д. № 1129/2017 г.).

В доктрината също е обърнато внимание на съществуващата противоречива съдебна практика по този въпрос, както е даден превес на разбирането, че таксата „битови отпадъци" не попада сред привилегированите вземания по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД („Обезпеченията в материалното и в процесуалното право", ИК „Труд и право", София, 2018 г., стр. 43).

С оглед горното и доколкото поставените въпроси ангажират компетентността на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС, на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ следва да бъде образувано тълкувателно дело пред Общото събрание на двете колегии.

Предвид изложеното

Р А З П О Р Е Ж Д А М:

I. Да се образува т. д. № 2/2021 г. по описа на ВКС, Гражданска и Търговска колегии, за приемане на тълкувателно решение по въпросите:

1. Какъв е обхватът на съдебната проверка по реда на чл. 463 ГПК относно законосъобразността на оспорваното разпределение — ограничен ли е съдът от оплакванията в жалбата или може служебно да провери законосъобразността на обжалваното разпределение?

2. Какви са правомощията на съда след отмяна на обжалвано пред него разпределение, изготвено от СИ, респ. след отмяна на решение на окръжния съд, с което се потвърждава оспореното разпределение - да реши въпроса по същество, като сам извърши ново разпределение, или да върне делото на СИ, респ. на окръжния съд за извършване на ново разпределение?

3. Ползват ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД дължимите, но незаплатени авансово от вискателя такси по изпълнителното производство?

4. Представлява ли таксата „битови отпадъци“ привилегировано вземане по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД?

II. Определям комисия за изготвяне на проект за тълкувателно решение по т. д. № 2/2021 г. на ОСГТК в състав:

- съдия Костадинка Недкова, докладчик
- съдия Боян Цонев, докладчик.

III. Делото да се докладва на комисията за предприемане на действия по т. 7 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС.

IV. Настоящото разпореждане, заедно с искането на председателя на Висшия адвокатски съвет, да се публикуват на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**